

Amerikanakitan jalostuksen ohjesääntö

Jalostuksen ohjesäännön on laatinut Suomen amerikanakita ry:n jalostustoimikunta, sen on käsitellyt ja hyväksynyt yhdistyksen hallitus 04.03.2017. Jalostuksen ohjesääntö on otettu käyttöön 04.03.2017.

Amerikanakitapentuetta kasvattaessa tulee tavoitteena olla ulkomuodoltaan rotumääritelmän mukainen, hyväluonteinen ja yhteiskuntakelpoinen sekä terve ja pitkäikäinen yksilö.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tämä ohjesääntö annettu.

Kasvattajan tulee amerikanakitapentueen rekisteröinnissä noudattaa PEVISA –ohjelman vaatimuksia.

Yllä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi kasvattajan tulee PEVISA –ohjelman vaatimusten lisäksi amerikanakitan kasvatuksessaan noudattaa tätä jalostuksen ohjesääntöä. Ohjesäännön velvoitteet sitovat myös yhdistyksen toimielimiä. Lisäksi kasvattajan tulee noudattaa kennelliiton jalostusstrategiaa, jossa on otettu huomioon eläinsuojelulaki, eläinsuojeluasetus ja Euroopan Neuvoston lemmikkieläinten jalostusta koskeva päätöslauselma. Vielä kasvattajan tulee noudattaa sekä Kennelliiton yleisiä ja jalostusta ohjaavia sääntöjä ja ohjeita että hyvää kenneltapaa.

LUONNE

Jalostukseen käytettävän amerikanakitan luonteen tulee olla rotumääritelmän mukainen: ystävällinen, tarkkaavainen, vastaanottavainen, omanarvontuntoinen, mukautuvainen ja peloton. Rotumääritelmän mukaan virheitä ovat arkuus ja äkäisyys, sekä hylkääviä virheitä ovat vihaisuus ja liiallinen arkuus. Jos koiralla on todettu hylkäävä luonteen virhe, ei kyseistä koiraa tule käyttää jalostukseen. Arkaa tai aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

ULKOMUOTO

Jalostukseen käytettävän amerikanakitan ulkomuodon tulee olla rotumääritelmän mukainen eikä jalostukseen käytettävässä koirassa saa olla hylkääviä virheitä. Hylkääviä virheitä ovat selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen, perhoskirsu, muut kuin pystyt korvat, ylä- tai alapurenta, sirppihäntä tai suora häntä tai koko alle alamitan (u 63,5 cm; n 58,5 cm).

TERVEYS

Jalostukseen käytettävän amerikanakitan tulee olla terve yksilö. Rotumääritelmän mukaan jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria. Lisäksi uroksilla tulee olla kaksi normaalia kivistä.

Edellä mainittujen vaatimusten lisäksi jalostuksessa on otettava huomioon seuraavat vaatimukset:

1. Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla näyttelystä vähintään 12 kk iässä saatu vähintään hyvä laatuarvostelu tai virallisesti hyväksytyt ulkomuodon jalostustarkastus.
2. Jalostukseen käytettävän nartun on oltava astutushetkellä vähintään 20 kk ikäinen.
3. Nartun jalostuskäytössä on noudatettava Suomen Kennelliiton mukaista pentueväliä.
4. Jalostukseen ei tule käyttää sellaista koiraa, jolla on todettu perinnölliseksi luokiteltava sairaus tai vika tai jota on sellaisen sairauden tai vian vuoksi kirurgisesti operoitu (esim. HD, OD, ED, entropium), eikä sellaista koiraa, jolla on todettu sairaus, jolla on mahdollisesti perinnöllinen tausta (esim. epilepsia, haiman vajaatoiminta, autoimmuunisairaus) eikä sellaista koiraa, jolla on muu vakava elämänlaatua heikentävä sairaus.
5. Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla virallinen silmätarkastuslausunto, joka on annettu yli 12 kk iässä ja joka ei astutushetkellä ole 24 kk vanhempi. Jalostukseen ei tule käyttää koiraa, jolla on todettu jokin seuraavista perinnöllisistä silmätauteista: PRA, GRD, TRD, perinnöllinen katarakta, mikroftalmia, vakava-asteinen entropion, PHTVL/PHPV aste 2-6. Jos jalostukseen käytettävällä koiralla on todettu jokin lievempi silmämuutos kuten lievä entropion, ektropion, makroblepharon, MRD, PPM, cilia aberranta/distichiasis, PHTVL/PHPV aste 1, tulee sen parituskumppanilla sekä tämän vanhemmillä ja sisaruksilla olla terveet silmät.
6. Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla virallinen lonkkakuvauslausunto, joka on annettu yli 18 kk iässä. Paritettaessa C-lonkkaista koiraa on sen parituskumppanin oltava lonkkatulokseltaan A. D- ja E- lonkkaisia koiria ei tule käyttää jalostukseen.
7. Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla virallinen kyynärkuvauslausunto, joka on annettu yli 18 kk iässä. Jalostukseen tulee käyttää vain kyynärtuloksen nolla saaneita koiria.
8. Jos jalostukseen halutaan käyttää koiraa, jolta on tutkittu selkä virallisesti ja jonka selässä on todettu lieviä tai kohtalaisia muutoksia, on se paritettava näiden muutosten osalta terveeksi tutkitun koiran kanssa. Jos koiralla on todettu huonoin aste selkämuutoksessa (esim. spondyloosin aste 3), ei koiraa tule käyttää jalostukseen.
9. Mikäli jalostukseen käytetään pitkäkarvaista yksilöä, ei sen jalostuskumppani saa olla pitkäkarvainen.
10. Jälkeläisten määrä yksilöllä ei saa ylittää 5 % neljän vuoden aikana syntyneistä pennuista tai 30 jälkeläistä neljän vuoden aikana (=yhden sukupolven aikana).
11. Syntyvän pentueen sukusiitosaste ei saa ylittää 6.25 % neljällä sukupolvella laskettuna.
12. Uusintayhdistelmiä ei tule tehdä ilman perusteltuja syitä.
13. Narttua, jolle on tehty kaksi keisarinleikkausta ilman yhtään normaalia synnytystä, ei tule käyttää jalostukseen.
14. Urosta, joka ei pysty astumaan normaalisti, ei tule käyttää jalostukseen.

Kohtien 3,4, 5,6 ja 7 tulee täyttyä, jotta yhdistelmä lisätään pentuvälitykseen.

POIKKEUSLUVAT:

Perustelluista syistä johtuen voi jalostustoimikunta tapauskohtaisesti harkita poikkeamista jalostuksen ohjesäännöstä ja myöntää poikkeusluvan koiran jalostuskäyttöön ehdollisesti.

SUOSITUKSET:

Jalostukseen käytettävät koirat tulisi olla luonnetestattu, MH –luonnekuvattu tai virallisesti jalostustarkastettu käyttäytymisen osalta. Jalostukseen käytettäviltä koirilta tulisi kuvauttaa ja virallisesti lausua myös selkä spondyloosin ja muiden selkämuutosten varalta. Suositeltavia tutkimuksia jalostuskoirille ovat myös kilpirauhastutkimus ja tarvittaessa SA-biopsia.